

Kunnanvaltuusto

Aika 22.05.2023 klo 18:00 - 20:38

Paikka Virta sali, Valkeakoskentie 19, 37500 Lempäälä

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 46	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 47	Pöytäkirjan tarkastajat	5
§ 48	12019 Hauralan eteläosan osayleiskaava	6
§ 49	5024 Ratavarsi, asemakaavan muutos	13
§ 50	Vastaus valtuustoaloitteeseen kiusaamisvilkun käyttöönotosta ehkäisemään välituntiväkivaltaa Lempäälän kouluissa	22
§ 51	Lempäälän Lämpö Oy:n lainantakaus ja pääomitus (SVOP) kaukolämpöverkon rakentamiseen Saikan alueelle ja kaasulinjan siirtoon	28
§ 52	Ero luottamustoimesta / Mikko Kärki	32
§ 53	Jäsenen ja varajäsenen valinta Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakuntaan	34
§ 54	Jäsenen ja varajäsenen valinta Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakuntaan	36

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Aspila Riina	Jäsen	
	Haapasalmi Anita	Jäsen	
	Havukainen Heikki	Jäsen	
	Huhtala Anita	Jäsen	
	Huhtala Pasi	Jäsen	
	Hytönen Erkki	Jäsen	
	Hämäläinen Totti	Jäsen	
	Hämäläinen Ville	Jäsen	
	Hämäläinen-Ylikahri Maikki	Jäsen	
	Kalliomäki Johanna	Jäsen	
	Korkatti Mika	Jäsen	
	Kosola Satu	Jäsen	
	Kuisla Johanna	Jäsen	
	Lehikoinen Hannele	Jäsen	
	Lipsanen Tuomo	Jäsen	
	Niemi Veijo	Jäsen	
	Nurmela Piia	Jäsen	
	Ojala Carita	Jäsen	
	Paananen Ismo	Jäsen	
	Palokangas Juho	Jäsen	
	Papinsaari Vesa	Jäsen	
	Perälä Antti	Jäsen	
	Petäkoski-Hult Tuula	1. varapuheenjohtaja	
	Päivänen Maria	Jäsen	
	Rajamäki Minna	3. varapuheenjohtaja	
	Ruottunen Esko	Jäsen	
	Saikkonen Jani	2. varapuheenjohtaja	
	Talvilaine Timo	Jäsen	
	Tappura Mikko	Jäsen	
	Tolonen Kari	Jäsen	
	Träskbäck Jocka	Puheenjohtaja	
	Viitanen Mikko	Jäsen	
	Virolainen Vilma	Jäsen	
	Virtanen Kari	Jäsen	
	Österberg Pauliina	Jäsen	
	Kallio Kirsi	Varajäsen	
Tiensuu Hannu	Varajäsen		
Lindholm Henri	Varajäsen		
Vanhatalo Milla	Varajäsen		
Holli Vesa	Varajäsen		
Lehtomäki Erkki	Varajäsen		
Hatakka Elina	Varajäsen		
Kanervo Juho	Varajäsen		
Poissa	Alakoski Heidi		
	Haapajoki Henri		
	Hakala Heikki		
	Kairimo Hanna		
	Kiiveri Antti		
	Kuisma Tapio		
	Kärki Mikko		
Wesslin Tiina			

Muu	Rämö Heidi Riina Kivistö	Kunnanjohtaja Pöytäkirjan pitäjä, Hallintojohtaja	
	Fredriksson Reijo Paija Vili Sundström Marja Tiia Levonmaa	Seniorineuvoston edustaja Nuorisovaltuuston edustaja Vammaisneuvoston edustaja Asiantuntija, Yhdyskuntajohtaja	
	Teija Mäkelä	Asiantuntija, Kaavoituspäällikkö	§ 46-49
	Nina Lehtinen Kari Auvinen	Asiantuntija, Sivistysjohtaja Asiantuntija, Talousjohtaja	

Allekirjoitukset

Jocka Träskbäck
puheenjohtaja

Riina Kivistö
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

46 - 54

Pöytäkirjan tarkastus Lempäälä 25.5.2023

Totti Hämäläinen
pöytäkirjantarkastaja

Hannele Lehikoinen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito Lempäälässä 26.5.2023
Hallintojohtaja Riina Kivistö
julkisessa tietoverkossa

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kunnanvaltuusto 22.05.2023 § 46

Kunnanvaltuuston laillisuuden edellytyksenä on, että valtuusto on kutsuttu koolle kuntalain, hallintosäännön ja valtuuston tekemän päätöksen mukaisesti. Päätösvaltaisuuden edellytyksenä on, että vähintään kaksi kolmannelta valtuutetuista on saapuvilla.

Esityslista ja kokouskutsu on jaettu sähköisesti valtuutetuille, varavaltuutetuille, kunnanhallituksen jäsenille, kunnanjohtajalle ja johtoryhmälle 12.5.2023.

Lisäksi kokouskutsu on kunnanvaltuuston tekemän päätöksen mukaisesti julkaistu Lempäälän-Vesilahden Sanomissa ja yleisessä tietoverkossa (www.lempaala.fi).

Paikalla olevien valtuutettujen lukumäärä selviää kokouksen alussa toimitettavassa nimenhuudossa.

Puheenjohtaja tulee toteamaan kunnanvaltuuston hallintosäännön 12 luku 10 §:n mukaisesti onko valtuusto laillisesti kokoon kutsuttu ja päätösvaltainen.

Yleisö voi seurata kokousta suorana lähetyksenä Lempäälän kunnan Youtube-kanavalla:

www.youtube.com/channel/UCPASescM2RNgg1JOGunDIRQ

Päätösehdotus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen läsnäolijat sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi, ja että läsnä on 35 valtuutettua ja 8 varavaltuutettua.

Pöytäkirjan tarkastajat

Kunnanvaltuusto 22.05.2023 § 47

Lempäälän kunnan hallintosäännön 12 luvun 24 §:n mukaisesti kunnanvaltuuston pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua valtuutettua siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa.

Tämän kokouksen pöytäkirja tarkastetaan 25.5.2023 ja pidetään nähtävillä yleisessä tietoverkossa (www.lempaala.fi) sekä Lempäälä -talolla 26.5.2023 lähtien.

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto valitsee kaksi pöytäkirjan tarkastajaa.

Päätös

Kunnanvaltuusto valitsi yksimielisesti pöytäkirjatarkastajiksi Totti Hämäläisen ja Hannele Lehikoisen.

Yhdyskuntalautakunta	§ 141	11.10.2022
Yhdyskuntalautakunta	§ 73	02.05.2023
Kunnanhallitus	§ 115	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 48	22.05.2023

12019 Hauralan eteläosan osayleiskaava

Yhdyskuntalautakunta 11.10.2022 § 141

Valmistelija yleiskaavoittaja Sini Suontausta

Hauralan eteläosan osayleiskaavalla muodostuu pientalovaltainen asuinalue, mikä laajentaa nykyistä Hauralan asuinuuetta. Yleiskaava-alueen pinta-ala on n. 150 ha ja tuleva asukasmäärä arviolta 1290 asukasta. Yleiskaavalla on varattu alue uudelle päiväkodille ja pienten lasten yksikölle (eskarit ja 1-luokkalaiset), mutta muuten alueen asukkaat käyttävät kunnallisia palveluita alueen ulkopuolella. Yleiskaavan aluevaraukset on tarkoitettu asemakaavoitettaviksi.

Rannalla sijaitsevat rakennuspaikat on osoitettu pientalovaltaisiksi asuinalueeksi, joiden tarkempi rakennusoikeus määritellään asemakaavalla. Rantarakennuspaikkojen määrässä on noudatettu rantaosayleiskaavaa. Vapaat ranta-alueet sekä myös sisämaan metsäiset ja vapaat alueet on osoitettu lähivirkistysalueeksi. Toutosen rannalle on osoitettu uimaranta ja venevalkama. Kulttuuriympäristön, arkeologian ja luonnon kannalta merkittävät alueet ja kohteet on merkitty kaavakartalle.

Vesilahdentien ja Turuntien liittymä on siirretty etelämmäksi ja siihen on yhdistetty myös Viialantien liittymä. Uuden liittymän ympärille on varattu alueita palveluille ja hallinnolle (mahdollistaa mm. liikuntahallin) sekä energiahuollolle (lämpölaitokselle) ja pientalovaltaiselle asumiselle.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 1 §:n mukaan toimitella on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja yleiskaavoittaja Sini Suontausta, 041 730 2523, sini.suontausta@lempaala.fi

Esittelijä	Kaavoituspäällikkö
Päätösehdotus	Yhdyskuntalautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että se asettaa Hauralan eteläosan osayleiskaavan ehdotuksen nähtäville ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot.
Käsittely	Keskustelun kuluessa Tapio Kuisma teki seuraavan muutosesityksen: Esitän, että Kokoojakadun eteläpuolen iso yhtenäinen pelto säästettäisiin kaavoitukselta. Perusteluna on, että isolta osin rakentamiseen vaikeasti soveltuva maa. Keskustelun kuluessa muutosesitystä ei kannatettu ja puheenjohtaja totesi, että muutosesitys raukeaa kannattamattomana.

Yhdyskuntalautakunta	§ 141	11.10.2022
Yhdyskuntalautakunta	§ 73	02.05.2023
Kunnanhallitus	§ 115	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 48	22.05.2023

Keskustelun jälkeen esittelijä kaavoituspäällikkö Teija Mäkelä teki seuraavan tarkennetun päätösesityksen:

Yhdyskuntalautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että se asettaa Hauralan eteläosan osayleiskaavan ehdotuksen nähtäville ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot. Puurakentamisen lisäksi sallitaan puurakentamista vastaava muu hiilineutraali rakentaminen.

Päätös

Yhdyskuntalautakunta hyväksyi kokouksessa tarkennetun päätösehdotuksen yksimielisesti.

Merkitään pöytäkirjaan, että yleiskaavoittaja Sini Suontausta saapui etäyhteydellä kokoukseen klo 17.46 ja oli asiantuntijana läsnä pykälän käsittelyn ajan. Sini Suontausta poistui kokouksesta klo 18.41.

Merkitään pöytäkirjaan, että Mikko Viitanen oli keskustelun kuluessa poissa kokouksesta klo 18.32-18.34 ja Juho Palokangas klo 18.38-18.40.

Merkitään pöytäkirjaan, että Tapio Kuisma ilmoitti jättävänsä seuraavansisältöisen eriävän mielipiteen:

Jätän eriävän mielipiteen, jonka perusteluna on, että isolta osin rakentamiseen vaikeasti soveltuva maa ja nykymaailmantilanteessa tulisi säästää parhaimmat viljelysmaat ruuantuotannon turvaamiseksi.

Tiedoksi

Sini Suontausta, Mira Puurtinen

Yhdyskuntalautakunta 02.05.2023 § 73

Valmistelija yleiskaavoittaja Sini Suontausta

Hyväksyttävään osayleiskaavaan on tehty vähäisiä täydennyksiä ja tarkistuksia kaavaehdotuksesta saadun palautteen ja Pirkanmaan ELY-keskuksen ja Pirkanmaan maakuntamuseon kanssa pidetyn työneuvottelun perusteella.

Kaavakartalle tehdyt muutokset:

- Myllyvainiontien AP/s > kulttuurihistorialliset arvot heikkenneet yhden rakennuksen tuhouduttua tulipalossa > poistettiin /s-merkintä ja suojaviheralue (EV) muutettiin pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi (AP). Seututien varteen lisättiin meluntorjuntatarve merkintä koko matkalle AP-alueen reunaan.
- Myllyvainiontien /s-merkinnän poistuttua Kanamäen tilalle /s-merkintä, koska on alueen vanhinta rakennuskantaa, kiinteistönomistajan kanssa on sovittu asiasta.
- Ranta-alueille sijoituvia AP-alueita koskevaan yleismääräystä täydennettiin, jotta ranta-alueilla rakentaminen ja muut suoritettavat

Yhdyskuntalautakunta	§ 141	11.10.2022
Yhdyskuntalautakunta	§ 73	02.05.2023
Kunnanhallitus	§ 115	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 48	22.05.2023

toimenpiteet sopeutuisivat paremmin maisemaan ja viheryhteys säilyisi.

- Kaavakartalle lisättiin kaksi ohjeellista aluetta, mitkä pyritään säilyttämään avoimina lähivirkistysalueina (avo) maisemallisista ja kulttuurihistoriallisista syistä.
- VL-1-alueen kaavamääräykseen lisättiin edellytys metsäisten alueiden säilymisestä mahdollisimman luonnontilaisina
- Suojaviherkolmio (EN) radan varressa muutettu suurimmaksi osaksi energiahuollon alueeksi (EN), jotta mahdollistetaan alueelle aurinkopaneelit ja maalämpökaivot. Asutuksen viereen osoitettu suojaviheralue (EV).
- EN-alueen kaavamääräyksestä poistettu maininta lämpölaitoksesta > Myllyvainion asemakaavalla ohjataan alueelle sijoittuvan lämpölaitosta tarkemmin
- Yleismääräystä maisematyöluvasta täydennettiin samanlaiseksi kuin muissakin yleiskaavoissa.

Toimivalta: Maankäyttö- ja rakennuslain 37§:n (Yleiskaavan hyväksyminen: yleiskaavan hyväksyy kunnanvaltuusto) mukaan toimielin on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja yleiskaavoittaja Sini Suontausta, 041 730 2523, sini.suontausta@lempaala.fi

Esittelijä

Kaavoituspäällikkö

Päätösehdotus

Yhdyskuntalautakunta päättää hyväksyä yleiskaavaehdotuksen palautteeseen laaditut vastineet ja kaava-aineistoon tehdyt tarkistukset ja täydennykset, ja esittää Hauralan eteläosan osayleiskaavan hyväksymistä kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle. Tämä pykälä tulee tarkistaa kokouksessa.

Päätös

Yhdyskuntalautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Merkittiin pöytäkirjaan, että pöytäkirja tämän pykälän osalta tarkastettiin kokouksessa.

Merkittiin pöytäkirjaan, että yleiskaavoittaja Sini Suontausta saapui kokoukseen klo 16.17, oli asiantuntijana läsnä pykälän käsittelyn ajan ja poistui kokouksesta pykälän käsittelyn jälkeen ajassa 16.44.

Kunnanhallitus 08.05.2023 § 115

Valmistelija yleiskaavoittaja Sini Suontausta

Hyväksyttävään osayleiskaavaan on tehty vähäisiä täydennyksiä ja tarkistuksia kaavaehdotuksesta saadun palautteen ja Pirkanmaan ELY-

Yhdyskuntalautakunta	§ 141	11.10.2022
Yhdyskuntalautakunta	§ 73	02.05.2023
Kunnanhallitus	§ 115	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 48	22.05.2023

keskuksen ja Pirkanmaan maakuntamuseon kanssa pidetyn työneuvottelun perusteella.

Kaavakartalle tehdyt muutokset:

- Myllyvainiontien AP/s > kulttuurihistorialliset arvot heikkenneet yhden rakennuksen tuhouduttua tulipalossa > poistettiin /s-merkintä ja suojaviheralue (EV) muutettiin pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi (AP). Seututien varteen lisättiin meluntorjuntatarve merkintä koko matkalle AP-alueen reunaan.
- Myllyvainiontien /s-merkinnän poistuttua Kanamäen tilalle /s-merkintä, koska on alueen vanhinta rakennuskantaa, kiinteistönomistajan kanssa on sovittu asiasta.
- Ranta-alueille sijoituvia AP-alueita koskevaan yleismääräystä täydennettiin, jotta ranta-alueilla rakentaminen ja muut suoritettavat toimenpiteet sopeutuisivat paremmin maisemaan ja viheryhteys säilyisi.
- Kaavakartalle lisättiin kaksi ohjeellista aluetta, mitkä pyritään säilyttämään avoimina lähivirkistysalueina (avo) maisemallisista ja kulttuurihistoriallisista syistä.
- VL-1-alueen kaavamääräykseen lisättiin edellytys metsäisten alueiden säilymisestä mahdollisimman luonnontilaisina
- Suojaviherkolmio (EN) radan varressa muutettu suurimmaksi osaksi energiahuollon alueeksi (EN), jotta mahdollistetaan alueelle aurinkopaneelit ja maalämpökaivot. Asutuksen viereen osoitettu suojaviheralue (EV).
- EN-alueen kaavamääräyksestä poistettu maininta lämpölaitoksesta > Myllyvainion asemakaavalla ohjataan alueelle sijoittuvan lämpölaitosta tarkemmin
- Yleismääräystä maisematyöluvasta täydennettiin samanlaiseksi kuin muissakin yleiskaavoissa.

Toimivalta: Maankäyttö- ja rakennuslain 37§:n (Yleiskaavan hyväksyminen: yleiskaavan hyväksyy kunnanvaltuusto) mukaan toimielin on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja yleiskaavoittaja Sini Suontausta, 041 730 2523, sini.suontausta@lempaala.fi

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää hyväksyä yleiskaavaehdotuksen palautteeseen laaditut vastineet ja kaava-aineistoon tehdyt tarkistukset ja täydennykset, ja esittää Hauralan eteläosan osayleiskaavan hyväksymistä kunnanvaltuustolle.
Käsittely	Keskustelun kuluessa Pauliina Österberg esitti, että Kokoojakadun eteläpuolen iso yhtenäinen pelto säästettäisiin kaavoitukselta. Perusteluna on, että isolta osin rakentamiseen vaikeasti soveltuva maa.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että keskustelun aikana oli tehty yksi muutosesitys, mutta se raukeaa kannattamattomana.

Yhdyskuntalautakunta	§ 141	11.10.2022
Yhdyskuntalautakunta	§ 73	02.05.2023
Kunnanhallitus	§ 115	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 48	22.05.2023

Puheenjohtaja totesi, että kunnanhallituksen päätökseksi tuli pohjaehdotus.

Päätös Kunnanhallitus päätti hyväksyä yleiskaavaehdotuksen palautteeseen laaditut vastineet ja kaava-aineistoon tehdyt tarkistukset ja täydennykset, ja esitti Hauralan eteläosan osayleiskaavan hyväksymistä kunnanvaltuustolle.

Tiedoksi suunnitteluavustaja Mira Puurtinen

Kunnanvaltuusto 22.05.2023 § 48
163/10.02.02/2021

Päätösehdotus Kunnanvaltuusto hyväksyy Hauralan eteläosan osayleiskaavan.

Käsittely Keskustelun kuluessa Pauliina Österberg esitti, että Hauralan eteläosan osayleiskaavan lähetettäväksi uudelleentalmisteluun seuraavin evästyksin:
1. Kaavavalmistelussa on otettava aiempaa paremmin huomioon laadukas asuminen, mikä tarkoittaa väljempää asumista ja nykyistä matalampaa aluetehokkuuslukua.
2. Kokoojakadun eteläpuoleinen alue on arvokasta viljelysmaata, minkä vuoksi se tulee säästää kaavoittamiselta.

Keskustelun kuluessa Mikko Tappura kannatti Pauliina Österbergin esitystä palauttaa asia valmisteluun.

Koska oli tehty kannatettu asian palauttaminen valmisteluun -ehdotus, puheenjohtaja totesi, että seuraavien puheenvuorojen tulee koskea asian palauttamista valmisteluun.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty asian palauttaminen valmisteluun -ehdotus, jota on kannatettu, joten asiassa tulee äänestää. Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Pauliina Österbergin asian palauttamista valmisteluun -ehdotusta äänestävät EI. Kunnanvaltuusto hyväksyi ehdotukset yksimielisesti.

Suoritettuna nimenhuutoäänestyksessä annettiin 35 JAA-ääntä (Aspila Riina, Haapasalmi Anita, Havukainen Heikki, Huhtala Anita, Huhtala Pasi, Hytönen Erkki, Hämäläinen Totti, Hämäläinen Ville, Kalliomäki Johanna, Korkatti Mika, Kosola Satu, Kuisla Johanna, Lehikoinen Hannele, Niemi Veijo, Nurmela Piia, Ojala Carita, Paananen Ismo, Palokangas Juho, Petäkoski-Hult Tuula, Päivänen Maria, Rajamäki Minna, Ruottunen Esko, Saikkonen Jani, Talvilaine Timo, Tolonen Kari, Träskbäck Jocka, Viitanen Mikko, Virolainen Vilma, Virtanen Kari, Kallio Kirsi, Tiensuu Hannu, Lindholm Henri, Vanhatalo Milla, Holli Vesa ja Kanervo Juho), 6 EI-ääntä (Hämäläinen-Ylikahri Maikki, Lipsanen Tuomo, Tappura Mikko, Österberg Pauliina, Lehtomäki Erkki ja Hatakka Elina) ja 2 TYHJÄÄ-ääntä (Papinsaari

Yhdyskuntalautakunta	§ 141	11.10.2022
Yhdyskuntalautakunta	§ 73	02.05.2023
Kunnanhallitus	§ 115	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 48	22.05.2023

Vesa ja Perälä Antti). Puheenjohtaja totesi, että äänin 35 – 6, 2 tyhjää, asian käsittelyä jatketaan.

Puheenjohtaja avasi asian keskustelun uudelleen.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että kunnanvaltuuston päätökseksi on tullut pohjaehdotus.

Päätös Kunnanvaltuusto hyväksyi Hauralan eteläosan osayleiskaavan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Pauliina Österberg, Mikko Tappura, Maikki Hämäläinen-Ylikahri, Erkki Lehtomäki ja Elina Hatakka jättivät asiassa eriaivan mielipiteen.

Tiedoksi
Liitteet

suunnitteluavustaja Mira Puurtinen

Liite [1]	12019 Hauralan eteläosan osayleiskaava - Kaavakartta
Liite [2]	12019 Hauralan eteläosan osayleiskaava - Kaavaselostus
Liite [3]	Liite 1 - Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)
Liite [4]	Liite 2 - OAS-vaiheen palautteen yhteenveto ja vastineet
Liite [5]	Liite 3 - Luonnosvaiheen yleisötilaisuudessa saatu palaute
Liite [6]	Liite 4 - Luonnoksesta saadut palautteet ja vastineet
Liite [7]	Liite 5 - Ehdotuksesta saadut palautteet ja vastineet
Liite [8]	Liite 6 - Kuvaus Hauralan vanhasta rakennuskannasta
Liite [9]	Liite 7 - Havainnekuvia yleiskaavaehdotuksesta
Liite [10]	Selvitys - Hauralan eteläosan liito-oravaselvitys, 2020
Liite [11]	Selvitys - Hauralan eteläosan luontoselvitys, 2020
Liite [12]	Selvitys - Hauralan eteläosan lisäluontoselvitys, 2022
Liite [13]	Selvitys - Hauralan eteläosan arkeologinen inventointi, 2021
Liite [14]	Selvitys - Hauralan eteläosan katuverkkotarkastelu, 2020
Liite [15]	Selvitys - Hauralan eteläosan liikennejärjestelyt, aluevaraussuunnitelma, 2022
Liite [16]	Selvitys - Hauralan eteläosan hulevesiselvitys, 2022

Yhdyskuntalautakunta § 141
Yhdyskuntalautakunta § 73
Kunnanhallitus § 115
Kunnanvaltuusto § 48

11.10.2022
02.05.2023
08.05.2023
22.05.2023

Liite [17]

Selvitys - Hauralan eteläosan vesihuollon
tilavaraukset, 2022

Yhdyskuntalautakunta	§ 133	14.09.2021
Yhdyskuntalautakunta	§ 142	11.10.2022
Kunnanhallitus	§ 116	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 49	22.05.2023

5024 Ratavarsi, asemakaavan muutos

Kaavoitus- ja rakennusjaosto 06.04.2017 § 34
3266/10.02.03.00/2017

Lempäälän ydinkeskustan asemakaavojen uudistaminen on edennyt, ja keskustan kehittämiseen liittyvien maankäyttöisten tarpeiden vuoksi asemakaavojen uudistamistyötä on tarpeen laajentaa koskemaan myös keskustan yleissuunnitelma-alueen läheisyydessä sijaitsevia kortteleita. Otsikon mukaiset alueet käsittävät ns. vanhan S-marketin tontin, monitoimikukun korttelin ja Kanavan koulun tontin, ja ne sisältyvät valtuuston hyväksymän kaavoitusohjelman kohteisiin Ydinkeskustan asemakaavat (erityisesti yleissuunnitelman alue). Osalle aluetta (ns. vanhan S-marketin kortteli) on asemakaavoitus kuulutettu vireille jo vuoden 2013 kaavoituskatsauksen yhteydessä, mutta uusi vireilletulosta ilmoittaminen on tältäkin osin tarpeen, koska tuolloin rajattu alue on muutoin lähes kokonaisuudessaan asemakaavamuutoksien uudistettu, eikä kyseistä korttelia ole näissä kaavoissa käsitelty. Osalla aluetta on myös voimassa rakennuskielto asemakaavan muuttamiseksi.

Jaoston jäsenille on jaettu esityslistan mukana asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma.

Lisätietoja: kaavoituspäällikkö Ilari Rasimus, puh 050 383 3844

Ehdotus	KAAVOITUS- JA RAKENNUSJAOSTO päättää ilmoittaa asemakaavan muutoksen vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolosta. TEKN 28.3.2017 / IR
Päätös	KAAVOITUS- JA RAKENNUSJAOSTO hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti keskustelun jälkeen. TEKN 6.4.2017 TH/th

Yhdyskuntalautakunta 14.09.2021 § 133

Ratavarren strategisten kortteleiden asemakaava käynnistettiin vuonna 2017 yhtä aikaa koskien kolmea erillistä junaradan varressa olevaa kohdetta koskien kaavanumerolla 4043-5024-6014. Näistä Kanavan koulun asemakaava numerolla 4043 erotettiin muista erilliseksi, kun kunnanvaltuusto päätti sijoittaa yläkoulun Kanavan koulun vanhalle koulutontille. Kanavan koulun asemakaavan muutos yläkoulua varten sai lainvoiman 8.8.2018.

Yhdyskuntalautakunta	§ 133	14.09.2021
Yhdyskuntalautakunta	§ 142	11.10.2022
Kunnanhallitus	§ 116	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 49	22.05.2023

Vireille jäi edelleen kahta aluetta koskeva asemakaavan muutos 5024-6014. Nyt valmistelu jatkuu Lempäälä-talon eteläpuolista aluetta koskien numerolla 5024 ja uudella nimellä Ratavarsi. Halkolan alueella oleva osa numerolla 6014 jää edelleen vireille tästä asemakaavasta erillisenä asemakaavan muutoksena.

Asemakaavaluonnos päädyttiin valmistelemaan tiiveiksi korttelialueiksi rautatien ääreen. Suunnittelutyössä on huomioitu rautatieliikenteen meluhäiriö siten, että on muodostettu suojaisia sisäpiha rakennusten keskelle. Kaavaluonnoksen pysäköintiratkaisu perustuu Lempäälä-talon pysäköintihallin jatkamiseen. Liikennöinti tapahtuu Makasiinikadun puolelta. Suunnittelualueelle osoitettiin väylä maanpinnan tasoon jalankulkua ja pyöräilyä varten. Lisäksi muodostettiin kulkureitti pysäköintihallin katolle Lempäälä-talon ylätasolta etelään Valkeakoskentielle saakka. Tavoitteena on myös muodostaa rakennusten sisäänkäyntejä Valkeakoskentien tasolle. Valkeakoskentie on luonnoksessa osoitettu kunnan ylläpitoon siirtyväksi katualueeksi.

Asemakaavavalmisteluun aikana kunta on laatinut tarkasteluja korttelirakenteen pohjaksi. Tämä aineisto on kaavaluonnosta havainnollistavana liitteenä, vaikka ei aivan yhtenevästi vastaakaan kaavaluonnoksen suunnitteluratkaisua. Lisäksi liitteenä on kaavaselostus, seurantalomake sekä kaavaa varten laadittuja selvityksiä.

Asemakaavaluonnos on tarkoitus asettaa julkisesti nähtäville ja pyytää siitä lausuntoja viranomaisilta ja muilta tarpeellisilta tahoilta. Osallisten kuten naapureiden on mahdollista antaa nähtävillä olon aikana mielipiteensä suunnitteluratkaisusta.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön (1.7.2021) 5. luvun 5 §:n mukaan toimielin on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja: kehittämisarkkitehti Maija Villanen 040 133 7764

Esittelijä	Kaavoituspäällikkö
Päätösehdotus	Yhdyskuntalautakunta päättää hyväksyä asemakaavan muutosluonnoksen nähtäville asetettavaksi ja pyytää siitä tarpeelliset lausunnot. Halkolan alueella vireillä olevan osan asemakaavan muutos numerolla 6014 jää edelleen vireille tästä asemakaavasta erillisenä kaavahankkeena.
Päätös	Yhdyskuntalautakunta hyväksyi kaavoituspäällikön päätösehdotuksen nähtäville asettamisesta. Merkittiin pöytäkirjaan, että varajäsen Tuukka Liuha oli asiassa esteellinen, ja poistui kokouksesta ennen asian käsittelyä ajassa 21.33.
Otteet	Lempäälän lämpö oy

Yhdyskuntalautakunta	§ 133	14.09.2021
Yhdyskuntalautakunta	§ 142	11.10.2022
Kunnanhallitus	§ 116	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 49	22.05.2023

Yhdyskuntalautakunta 11.10.2022 § 142

Asemakaavaluonnos oli nähtävillä loppuvuonna 2021. Luonnoksen nähtävilläoloaikana järjestettiin avoin yleisötilaisuus Lempäälän pääkirjastossa 13.10.2021. Lisäksi samaan aikaan järjestettiin viranomaisten kesken työneuvottelu asemakaavaa koskien.

Kaavaluonnoksesta saatiin sen nähtävilläoloaikana seitsemän lausuntoa ja neljä mielipidettä. Lisäksi nähtävilläoloajan jälkeen järjestettiin eri rakennusliikkeiden kanssa avoin markkinavuoropuhelu 1.12.2021, jotta tunnistettaisiin rakentamisen reunaehdot toteuttamiskelpoisuutta silmällä pitäen. Valkeakoskentien aluetta koskeva neuvottelu Pirkanmaan ELY-keskuksen ja väyläviraston kanssa pidettiin 2.12.2021.

Asemakaavan kaavaehdotuksen valmistelu käynnistettiin luonnosvaiheen jälkeen saatua palautetta ja keskusteluja hyödyntäen. Asemakaavan valmistelu vaati useiden suunnitelmien ja selvitysten tekoa. Keväällä 2022 käynnistettiin Valkeakoskentien liikenteen yleissuunnittelu, jossa tutkittiin tiealueen muuttamista katualueeksi. Liikennesuunnitelma on kaava-aineiston liitteenä.

Liikennesuunnittelun lisäksi keväällä 2022 käynnistettiin suunnittelu Lempon Parkin pysäköintihallin jatkamiseksi. Pysäköintihallin ja asuinkortteleiden yhteensovittamiseksi sekä hallia että kortteleita oli tarpeen suunnitella eteenpäin. Pysäköintihallin sisäänajon vuoksi kaavan suunnittelualueetta laajennettiin kaavaehdotusvaiheessa. Pysäköintihallisuunnitelma on kaava-aineiston liitteenä.

Keväällä jatkettiin kortteleiden viitesuunnittelua yhdessä Arkkitehdit MY:n kanssa. Kaavan kortteleiden muotoilua kehitettiin saadun palautteen mukaisesti. Korttelisuunnitelmien päivytyksen jälkeen päivitettiin alueelle meluselvitys saatujen lausuntojen mukaisesti.

Kaavaluonnokseen verrattuna kaavaehdotuksessa rautatien puoleinen umpikorttelin kulma Erik Ednerin torin suuntaan on avattu. Itäpuolinen kortteli on käännetty avautumaan Manttaalitalon suuntaan siten, että luonnoksessa esitetyt kaupunkipientialot on poistettu rajalta. Erik Ednerin torialue laajenee noin 200 neliömetrin verran nykyisin toteutetusta.

Kaavaehdotuksen mukaisessa ratkaisussa alueen asukasmäärä kasvaa arviolta 330 uudella asukkaalla, mikä aiheuttaa lisätarvetta päivähoidolle, alakoululle sekä yläkoululle. Asumisen lisäksi kortteleissa on edellytetty toteutettavan kivijalkaliiketilaja.

Asemakaava tiivistää yhdyskuntarakennetta keskeisellä paikalla kuntakeskuksessa, jo olemassa olevien verkostojen ääressä ja on kaikkialta hyvin saavutettavissa. Uudisrakentamisella lisätään asuntoja ja

Yhdyskuntalautakunta	§ 133	14.09.2021
Yhdyskuntalautakunta	§ 142	11.10.2022
Kunnanhallitus	§ 116	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 49	22.05.2023

liiketiloja joukkoliikenteen kannalta keskeisimmille paikoille rautatieaseman ja linja-autoliikenteen ääreen.

Uudisrakentamisella muodostetaan melulta suojaavaa rakennetta rautatien suuntaan, sijoittamalla pysäköintihalli melunsuojaksi ja yhdistämällä halli yhtenäiseksi kokonaisuudeksi tuoreen Lempon Parkki -pysäköintihallin jatkoksi. Alueen rakentaminen parantaa Erik Ednerin torin ja puiston melutilannetta, kun ratavarsi sulkeutuu Lempäälä-talon ja Valkeakoskentien sillan välillä.

Alueen uudistaminen ja rakentaminen kiinni Valkeakoskentiehen sekä tien muutos kaduksi aiheuttavat suunnittelu- ja rakennuskustannuksia. Lisäksi alueen sisäiset kulkuyhteydet ja aukiot edellyttävät investointeja. Merkittäviä kustannuksia liittyy myös pysäköintihallin toteuttamiseen.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön (1.1.2022) 5 luvun 7 §:n mukaan toimielin on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja: kehittämisarkkitehti Maija Villanen, puh. 040 133 7764

Esittelijä

Kaavoituspäällikkö

Päätösehdotus

Yhdyskuntalautakunta päättää asettaa asemakaavan muutosehdotuksen nähtäville ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot.

Päätös

Yhdyskuntalautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Tapio Kuisma oli keskustelun kuluessa poissa kokouksesta klo 18.44-18.45.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokouksessa pidettiin tauko tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 19.02 - 19.12, jonka jälkeen puheenjohtaja totesi läsnäolijat sekä kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Otteet

Lempäälän Lämpö oy

Kunnanhallitus 08.05.2023 § 116

Asemakaavan muutoksen hyväksyminen

Asemakaavan viimeistely hyväksymiskäsittelyä varten tehtiin keväällä 2023. Saapunut palaute eli lausunnot ja muistutukset koottiin palauteraporttiin. Palautteiden ja tarkentuneen suunnittelun pohjalta tehtiin tarvittavat muutokset kaavakartalle sekä laadittiin palautteeseen vastineet.

Asemakaavan melumääräystä sekä makasiinirakennuksen suojelumääräystä tarkennettiin. Lisäksi pyrittiin huomioimaan saatua palautetta tarkentamalla mm. rakentamisen laatuun liittyviä määräyksiä. Tehdyt tarkennukset on kuvattu vastineissa.

Yhdyskuntalautakunta	§ 133	14.09.2021
Yhdyskuntalautakunta	§ 142	11.10.2022
Kunnanhallitus	§ 116	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 49	22.05.2023

Pirkanmaan ELY-keskukselle ja Pirkanmaan maakuntamuseolle lähetettiin hyväksymiskäsittelyä varten valmisteltu asemakaavakartta vielä tiedoksi, jotta heille tuli mahdollisuus vielä harkita viranomaisneuvottelun tarve. Viranomaisneuvottelulle ei ollut enää tarvetta.

Kuten asemakaavan ehdotusvaiheessakin kuvattiin, on asemakaavan muutoshanke Ratavarsi kunnan tavoitteiden mukainen.

Kaavaratkaisun mukaisesti uusien asuntojen toteutuessa alueen asukasmäärä kasvaa arviolta 330 uudella asukkaalla, mikä aiheuttaa lisätarvetta päivähoidolle, alakoululle sekä yläkoululle kuntakeskuksen alueella. Asumisen lisäksi kortteleissa on edellytetty toteutettavan kivijalkaliiketiloihin. Tällä on kuntakeskuksen elinvoiman kannalta suuri merkitys.

Asemakaava tiivistää yhdyskuntarakennetta keskeisellä paikalla kuntakeskuksessa, jo olemassa olevien verkostojen ääressä ja on kaikkialta hyvin saavutettavissa. Uudisrakentamisella lisätään asuntoja ja liiketiloihin joukkoliikenteen kannalta keskeisimmille paikoille rautatieaseman ja linja-autoliikenteen ääreen.

Uudisrakentamisella muodostetaan melulta suojaavaa rakennetta rautatien suuntaan, sijoittamalla pysäköintihalli melunsuojaksi ja yhdistämällä halli yhtenäiseksi kokonaisuudeksi tuoreen Lempon Parkki -pysäköintihallin jatkoksi. Alueen rakentaminen parantaa Erik Ednerin torin ja puiston melutilannetta, kun ratavarsi sulkeutuu Lempäälä-talon ja Valkeakoskentien sillan välillä.

Alueen uudistaminen ja rakentaminen kiinni Valkeakoskentien sekä tien muutos kaduksi aiheuttavat suunnittelu- ja rakennuskustannuksia. Lisäksi alueen sisäiset kulkuyhteydet ja aukiot edellyttävät investointeja. Merkittäviä kustannuksia liittyy myös pysäköintihallin toteuttamiseen.

Lempäälän kunnan hallintosäännön (voimassa 1.1.2023 alkaen) 5 luvun 1 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa strategisesta suunnittelusta, kuntaympäristön kehittämisen ohjaamisesta, asunto- ja maankäyttöpolitiikasta ja sen ohjaamisesta sekä kaavoituksesta.

Lisäksi kohdan 10 mukaan kunnanhallitus hyväksyy asemakaavan ja asemakaavan muutoksen, mikäli kaavalla ei ole merkittävää vaikutusta joko kunnan asukasmäärään, kunnan elinkeinoelämään, kaupunkikuvaan, valtakunnallisiin tai maakunnallisiin ympäristön tai kulttuuriympäristön arvoihin. Koska kyseisessä asemakaavan päätös koskee myös edellä mainittuja, on asemakaavan muutoksen hyväksyminen kunnanvaltuuston toimivallassa.

Käsiteltävään asiaan liittyy hyväksyttävä asemakaavakartta, kaavaselostus sekä siihen liittyvät 11 liitettä.

Lisätietoja: kehittämisarkkitehti Maija Villanen, puh. 040 133 7764

Yhdyskuntalautakunta	§ 133	14.09.2021
Yhdyskuntalautakunta	§ 142	11.10.2022
Kunnanhallitus	§ 116	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 49	22.05.2023

Esittelijä Kunnanjohtaja

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää hyväksyä asemakaavan muutoksen ja sen ehdotusvaiheen palautteeseen laaditut vastineet, sekä esittää asemakaavan muutosta edelleen kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

Käsittely Keskustelun kuluessa Kari Virtanen teki seuraavan sisältöisen muutosehdotuksen: "Autopaikkoja tulee rakentaa tai varata
1 ap / asumisen asuntoa kohti
1 ap / 75 asumisoikeusasumisen kem²
1 ap / 90 vuokra-asumisen kem²
1 ap / 100 seniori-, opiskelija-asumisen kem²
1 ap / 75 liike-, myymälä-, asiakaspalvelu-, toimistotilan kem²"

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty yksi muutosehdotus, mutta se raukeaa kannattamattomana. Puheenjohtaja totesi, että kunnanhallituksen päätökseksi on tullut pohjaehdotus.

Päätös Kunnanhallitus päätti hyväksyä asemakaavan muutoksen ja sen ehdotusvaiheen palautteeseen laaditut vastineet, sekä esitti asemakaavan muutosta edelleen kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Johanna Kuisla saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana klo 16.00.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Veijo Niemi poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 16.15.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kunnanvaltuuston puheenjohtaja Jocka Träskbäck poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 16.20.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kunnanvaltuuston I varapuheenjohtaja Tuula Petäkoski-Hult poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 16.26.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kaavoituspäällikkö Teija Mäkelä poistui kokouksesta tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 16.28.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Kari Virtanen jätti asiassa eriävän mielipiteen.

Otteet Lempäälän Lämpö oy

Kunnanvaltuusto 22.05.2023 § 49
167/10.02.03/2021

Päätösehdotus Kunnanvaltuusto hyväksyy 5024 Ratavarsi, asemakaavan muutoksen.

Yhdyskuntalautakunta	§ 133	14.09.2021
Yhdyskuntalautakunta	§ 142	11.10.2022
Kunnanhallitus	§ 116	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 49	22.05.2023

Käsittely

Keskustelun kuluessa Kari Virtanen teki seuraavan sisältöisen muutosehdotuksen: ”Autopaikkoja tulee rakentaa tai varata
1 ap / asumisen asuntoa kohti
1 ap / 75 asumisoikeusasumisen kem²
1 ap / 90 vuokra-asumisen kem²
1 ap / 100 seniori-, opiskelija-asumisen kem²
1 ap / 75 liike-, myymälä-, asiakaspalvelu-, toimistotilan kem²”

Keskustelun kuluessa Mikko Tappura esitti, että Ratavarren asemakaavamuutos palautetaan uudelleenvalmisteluun seuraavin evästyksin:

1. Kunnanvaltuuston tahtotila on ollut luoda Lempäälän keskustasta puutarhakaupunki. Tämä ei ole missään määrin toteutunut. Kaavan uudelleenvalmistelu tulee tehdä puutarhamaisuutta korostavan suunnittelun pohjalta.

2. Kerrosneliömäärä on keskustan kaavoissa nykyisellään liian suuri, mistä aiheutuu liian yksipuolista asuntotuotantoa liian vähäisellä panostuksella ympäristön laatuun ja kauneuteen. Tämä kehitys on pysäytettävä tällä kaavalla. Kaavan uudelleen valmistelussa on otettava asumisen laatutekijät eli vähäisempi kerrosneliömäärä, omistusvaihtoehdot, rakennusmateriaalit ja vihreyden määrä lähtökohdiksi.

Keskustelun kuluessa Maikki Hämäläinen-Ylikahri kannatti Mikko Tappuran esitystä palauttaa asia valmisteluun.

Koska oli tehty kannatettu asian palauttaminen valmisteluun -ehdotus, puheenjohtaja totesi, että seuraavien puheenvuorojen tulee koskea asian palauttamista valmisteluun.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty asian palauttaminen valmisteluun -ehdotus, jota on kannatettu, joten asiassa tulee äänestää. Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Pauliina Österbergin asian palauttamista valmisteluun -ehdotusta äänestävät EI. Kunnanvaltuusto hyväksyi ehdotukset yksimielisesti.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 37 JAA-ääntä (Aspila Riina, Haapasalmi Anita, Havukainen Heikki, Huhtala Anita, Huhtala Pasi, Hytönen Erkki, Hämäläinen Totti, Hämäläinen Ville, Kalliomäki Johanna, Korkatti Mika, Kosola Satu, Kuisla Johanna, Lehikoinen Hannele, Lipsanen Tuomo, Niemi Veijo, Nurmela Pii, Ojala Carita, Paananen Ismo, Palokangas Juho, Papinsaari Vesa, Perälä Antti, Petäkoski-Hult Tuula, Päivänen Maria, Rajamäki Minna, Ruottunen Esko, Saikkonen Jani, Talvilaine Timo, Tolonen Kari, Träskbäck Jocka, Viitanen Mikko, Virolainen Vilma, Virtanen Kari, Kallio Kirsi, Tiensuu Hannu, Lindholm Henri, Vanhatalo Milla, Holli Vesa ja Kanervo Juho) ja 6 EI-ääntä (Hämäläinen-Ylikahri Maikki, Tappura Mikko, Virtanen Kari, Österberg Pauliina, Lehtomäki Erkki ja Hatakka Elina). Puheenjohtaja totesi, että äänin 37 – 6 asian käsittelyä jatketaan.

Yhdyskuntalautakunta	§ 133	14.09.2021
Yhdyskuntalautakunta	§ 142	11.10.2022
Kunnanhallitus	§ 116	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 49	22.05.2023

Puheenjohtaja avasi asian keskustelun uudelleen.

Keskustelun kuluessa Anita Haapasalmi kannatti Kari Virtasen muutosehdotusta.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että asiassa oli tehty yksi muutosehdotus, jota oli kannatettu joten asiassa tuli äänestää.

Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Kari Virtasen muutosehdotusta äänestävät EI. Kunnanvaltuusto hyväksyi ehdotukset yksimielisesti.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 37 JAA-ääntä (Aspila Riina, Havukainen heikki, Huhtala Anita, Huhtala Pasi, Hytönen Erkki, Hämäläinen Totti, Hämäläinen Ville, Hämäläinen-Ylikahri Maikki, Kalliomäki Johanna, Korkatti Mika, Kosola Satu, Kuisla Johanna, Lehikoinen Hannele, Niemi Veijo, Nurmela Piia, Ojala Carita, Paananen Ismo, Palokangas Juho, Papinsaari Vesa, Perälä Antti, Petäkoski-Hult Tuula, Päivänen Maria, Rajamäki Minna, Ruottunen Esko, Saikkonen Jani, Talvilaine Timo, Tolonen Kari, Träskbäck Jocka, Viitanen Mikko, Virolainen Vilma, Österberg Pauliina, Kallio Kirsi, Lindholm Henri, Vanhatalo Milla, Holli Vesa, Hatakka Elina ja Kanervo Juho), 4 EI-ääntä (Haapasalmi Anita, Lipsanen Tuomo, Virtanen Kari ja Tiensuu Hannu) ja 2 TYHJÄÄ ääntä (Mikko Tappura ja Erkki Lehtomäki).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 37 – 4, 2 tyhjää, kunnanvaltuuston päätökseksi on tullut pohjaehdotus.

Päätös

Kunnanvaltuusto hyväksyi 5024 Ratavarsi, asemakaavan muutoksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Vesa Papinsaari oli poissa kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 19.54-19.56.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokouksessa pidettiin tauko klo 20.04-20.15. Puheenjohtaja totesi läsnäolijat kuten etusivulta ilmenee ja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kaavoituspäällikkö Teija Mäkelä poistui kokouksesta tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 20.34.

Otteet

Lempäälän Lämpö Oy

Liitteet

Liite [18]

Asemakaavakartta

Liite [19]

Asemakaavan selostus

Liite [20]

Liite 1 Havainneaineisto

Yhdyskuntalautakunta	§ 133
Yhdyskuntalautakunta	§ 142
Kunnanhallitus	§ 116
Kunnanvaltuusto	§ 49

14.09.2021
11.10.2022
08.05.2023
22.05.2023

Liite [21]	Liite 2 Ehdotuksesta saadut palautteet ja vastineet
Liite [22]	Liite 3 Luonnoksesta saadut palautteet ja vastineet
Liite [23]	Liite 4 Valkeakoskentien liikennesuunnitelma
Liite [24]	Liite 5 Lempon parkin jatkon luonnossuunnittelu
Liite [25]	Liite 6 Liikennemeluselvitys
Liite [26]	Liite 7 Rakennettu ympäristö
Liite [27]	Liite 8 Tärinäselvitys
Liite [28]	Liite 9 Hulevesiselvitys
Liite [29]	Liite 10 Asemakaavan seurantalomake
Liite [30]	Liite 11 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kunnanhallitus	§ 50	13.02.2023
Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 49	18.04.2023
Kunnanhallitus	§ 122	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 50	22.05.2023

Vastaus valtuustoaloitteeseen kiusaamisviikun käyttöönotosta ehkäisemään välituntiväkivaltaa Lempäälän kouluissa

Kunnanhallitus 13.02.2023 § 51

Valmistelija hallintojohtaja Riina Kivistö

Lempäälän kunnan hallintosäännön 14 luvun 1 §:n mukaan valtuutetuilla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa.

Hallintosäännön 16 luvun 2 §:n mukaan aloitteen käsittelee 8 kuukauden kuluessa se viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa.

Kunnanvaltuuston kokouksessa 25.1.2023 valtuutettu Tiina Wesslin jätti 16 valtuutetun tai varavaltuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen **”Kiusaamisviikun käyttöönotto ehkäisemään välituntiväkivaltaa Lempäälän kouluissa”**.

Kunnanvaltuusto lähetti valtuustoaloitteen kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Lisätietoja: hallintojohtaja Riina Kivistö, puh. 040 133 7485

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää lähettää valtuustoaloitteen Kasvatuksen ja opetuksen palvelualueelle valmisteltavaksi.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.
Otteet	sivistysjohtaja, opetuspäällikkö

Kasvatus- ja opetuslautakunta 18.04.2023 § 49

Valmistelija Sivistysjohtaja Nina Lehtinen

Lähtökohta

Lempäälän kunnan esi- ja perusopetuksen kouluissa noudatetaan Opetushallituksen opetussuunnitelman perusteisiin 2014 liittyviä suunnitelmia oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja

Kunnanhallitus	§ 50	13.02.2023
Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 49	18.04.2023
Kunnanhallitus	§ 122	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 50	22.05.2023

häirinnältä sekä kriisisuunnitelma Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, johon kuuluu fyysinen, psyykinen, sosiaalinen ja pedagoginen turvallisuus.

Turvallisuuden varmistaminen edellyttää opetuksen järjestäjältä suunnitelmallista toimintakulttuurin kehittämistä, yhteistä valmistelua ja yhteisten toimintatapojen luomista koulujen kanssa. Opetuksen järjestäjä perehdyttää henkilöstönsä ja opiskeluhoitopalvelujen ammattilaiset toimintatapoihin erilaisissa ongelmatilanteissa sekä huolehtii tiedottamisesta ja suunnitelmien päivityksestä. Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä Opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan erikseen toimenpiteet väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi, niiden esiintyvyyden seuraamiseksi ja ongelmatilanteisiin puuttumiseksi sekä jälkiseurannan edellyttämät käytänteet. Suunnitelmassa kuvataan opettajan tai rehtorin velvoite ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Lisäksi kuvataan toimintatavat tukea tarvitsevan oppilaan (teon kohde ja tekijä) ohjaamiseksi opiskeluhoitopalveluihin. Kuvaus yhteistyöstä huoltajien kanssa sekä viranomaisyhteistyö ml. toimintatavat koskien ilmoitusvelvollisuutta sosiaalitoimeen ja/tai poliisille ovat osa suunnitelmia. Kyseiset suunnitelmat ovat päivityksessä 8/2023 mennessä osana alueellisia suunnitelmia ja niiden yhteensovittamista.

Tilannekuva kouluväkivallan osalta lukuvuonna 2022-2023

Lempäälän kunnan yläkouluissa on ollut lukuvuoden 2022 - 2023 aikana sähkökupakan polttamis-, takavarikointi- ja välitystilanteita. Lisäksi on tapahtunut kiristystä tilanteissa, joissa maksua on peritty uhkailemalla väkivallalla. Nuorten vapaa-ajan haasteet näkyvät koulussa. Selville on tullut myös isompi vyyhti, johon liittyy myös yksittäinen alakoulun oppilas. Tämänhetkisten arvioiden mukaan vakavimmissa tapauksissa on ollut mukana noin 20 oppilasta / yläkoulu. Ongelma on varmasti nuorten keskuudessa vieläkin laajempi, koska kaikki tapaukset eivät ole aikuisten tiedossa. Selvitysten yhteydessä on tullut ilmi, että tapahtuneilla on vahva yhteys vapaa-aikaan. Kouluissa esille tulleissa tilanteissa on ao. huoltajia tiedotettu ja asioita on käsitelty kouluissa erilaisissa työryhmissä. Oppilaille sekä huoltajille on tarjottu apua sekä tukea.

Tilanteista on konsultoitu poliisia sekä tehty rikosilmoituksia ja lastensuojeluilmoituksia. Erityisesti Ankkuri-toiminnasta on hyviä ja tuloksellisia kokemuksia. Ankkuritoiminta on moniammatillista yhteistyötä, jolla tuetaan lasten ja nuorten hyvinvointia ja estetään ennalta rikollisuutta. Työtä tehdään Ankkuritiimeissä, joita on jokaisella poliisilaitoksella:

- Ankkuritiimeissä työskentelevät poliisin, sosiaali-, terveys- ja nuorisotoimen asiantuntijat tai heidän osaamisensa on varmistettu muulla tavoin tiimin käyttöön.

Kunnanhallitus	§ 50	13.02.2023
Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 49	18.04.2023
Kunnanhallitus	§ 122	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 50	22.05.2023

- Nuoren yksilöllisen tilanteen mukaisesti Ankkuritiimi tekee yhteistyötä myös muiden toimijoiden kanssa kuten koulut, kolmas sektori, harrastus- ja urheiluseurat sekä uskonnolliset yhteisöt.
- Ankkuritoiminnasta sovitaan paikallisesti toimintaan osallistuvien organisaatioiden kesken.

Lempäälässä Ankkuripuhutukset käynnistyivät alkuvuodesta 2022. Käyttöön otettiin yksinkertainen malli, joka pohjaa poliisin ja lastensuojelun sosiaalityöntekijän työparisuuteen. Puhutukseen ohjautuminen on tapahtunut joko rikos- tai lastensuojeluilmoituksen perusteella. Poliisi ja lastensuojelun sosiaalityöntekijä ovat käyneet ilmoitukset säännöllisesti läpi ja valinneet puhutukseen tulevat asiat. Puhutukset ovat tapahtuneet Lempäälässä. Tähän mennessä on ollut yhteensä 35-40 puhutusta. Yleisimmät aiheet puhutuksille ovat olleet näpistykset, vahingonteot, päihteet sekä kouluväkivalta. Sisä-Suomen poliisilaitoksella on parhaillaan käynnissä selvittely, kuinka Tampereen kehyskuntien ennalta estävä toiminta tullaan jatkossa toteuttamaan.

Opetuksen järjestäjä on tiedottanut koteja vuosiluokkien 4.-9. oppilaiden koteihin Wilma-viestillä vallitsevista ilmiöistä tietoisuuden lisäämiseksi. Lisäksi valmistelussa ovat vuosiluokkakohtaiset toimenpiteet moniammatillisena yhteistyönä yhteistyössä kotien kanssa.

Lisäksi Harrastava koululainen -hanke tekee tiivistä yhteistyötä koulujen rehtoreiden, opettajien ja oppilashuollon kanssa Harrastava koululainen -kerhoissa mahdollisesti tapahtuvissa kiusaamistilanteissa. Harrastava koululainen kerhojen ohjaajat on ohjeistettu puuttumaan kaikkiin kiusaamiseen liittyviin tapahtumiin ja heille on annettu toimintaohjeet, kuinka toimia näissä tilanteissa. Harrastava koululainen hankevastaava toimii kerhojen ohjaajien tukena sekä yhteyshenkilönä huoltajiin ja koulun henkilökuntaan.

Näkökulmia kiusaamisvilkkuun käytännössä

Kiusaamisenvastainen sovellus on suunniteltu tarjoamaan mahdollisuus ilmoittaa kiusaamistapauksista anonyymisti ja suoraan koulun henkilökunnalle. Sovellus voi olla yksi hyödyllinen työkalu kouluyhteisössä, jos sitä käytetään oikein ja sen käyttöä tuetaan asianmukaisesti. Kiusaamisvilkkusovellus ei kuitenkaan ole ainoa ratkaisu kiusaamisen ehkäisyyn. Lisäksi on tärkeätä muistaa, että ko. sovellus ei poista kiusaamista kokonaan, vaan se on yksi työkalu kiusaamisen torjumiseksi kouluyhteisössä. Kaikessa korostuu, että kouluilla on selkeät toimintasuunnitelmat kiusaamistapauksia varten ja että koko kouluyhteisö sitoutuu luomaan turvallisen ja kunnioittavan oppimisympäristön kaikille oppilaille sekä siellä toimiville aikuisille. Tätä tukevat myös Lempäälässä koko 7. vuosiluokan ikäluokalle tarjottavat ja luokanvalvojan pitämät tunne- ja vuorovaikutustunnit (38 tuntia lukuvuodessa).

Kunnanhallitus	§ 50	13.02.2023
Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 49	18.04.2023
Kunnanhallitus	§ 122	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 50	22.05.2023

Valtuustoaloitteeseen vastaamisen osalta kuultiin tiiviisti nuorten kanssa kouluissa työskenteleviä aikuisia. Heidän mukaansa yläkoulussa vilkku saatettaisiin ottaa huumorilla, eikä siihen suhtauduttaisi vakavasti ja sitä "paineltaisiin huvikseen". Sen sijaan koulussa työskentelevät aikuiset kokivat, että konfliktti- ja ristiriitatilanteiden sovittelua koskevan SOPU-mallin rinnalle on perusteltua pilotoida erilaisia toimintamalleja puuttua mahdolliseen vakavampaan kouluväkivaltaan. Näiden osalta on todettu, että kompleksiset tapaukset vaativat pitkäkestoisempaa ja -jänteisempää työskentelyä asian parissa ja sen ratkaisemisessa kouluyhteisön aikuisten toimesta sekä tarvittaessa viranomaisten yhteistyönä. Tästä esimerkkinä Hakkarin koulussa rakennettu koulukuraattorin ja kouluyhteisöohjaajan yhteistyönä kiusaamisen puuttumisen malli, joka mahdollistaa nopean puuttumisen sekä pitkäkestoisen työskentelyn asian parissa. Lähtökohta on aito ja välitön reagointi, eri osapuolten kuuleminen (yksi kerrallaan) sekä luoda turvallinen ympäristö aikuisten toimesta. Tilannekuvan muodostumisen myötä kartoitetaan, onko asia ratkaistavissa esim. osapuolten keskeisellä sopimisella ja minkä vakavuusasteen tapaus on oikeasti kyseessä. Lisäksi myös huoltajat otetaan mukaan eri tavoin eli kerrotaan koteihin, että tällaista asiaa on koulussa käsitelty ja mitä se käytännössä tarkoittaa. Kun tilanne on vakavaksi katsottu, koulukuraattori ja kouluyhteisöohjaaja kuljettavat asianosaisia matkassaan päivittäin eli kiusaamisen kohteeksi joutunutta kontaktoidaan säännönmukaisesti; onko jotain uutta tapahtunut, otettu yhteyttä somen kautta tms. Lisäksi kiusaajia ja heidän toimiaan tarkkaillaan jatkuvasti koulussa yhdessä muun henkilökunnan kanssa. Aikuisten rooli koulussa ja kotona on tärkeä.

Lempäälän kunnan kouluissa pilotoidaan (vuosiluokat esi-9 ja lukio) Someturva-sovellusta 5/2023-/2024. Someturva on anonyymi ja matalan kynnyksen palvelu, jonka avulla kiusaaminen ja häirintä voidaan katkaista ennen ongelmien eskaloitumista. Apu on saatavissa ajasta ja paikasta riippumatta. Sovelluksessa voi ilmoittaa somen vaikeasta tilanteesta 24/7. Someturvan asiantuntijat käyvät ilmoituksen läpi ja lähettävät käyttäjälle vastauksen, joka pitää sisällään oikeudelliset neuvot, toimintaohjeet ja psykososiaalisen ensiavun. Someturvan käyttö kerryttää kunnalle tilastotietoa käyttäjien kohtaamasta kiusaamisesta ja häirinnästä. Someturvan tuottama data perustuu todellisiin asiantuntijoiden käsittelemiin tapauksiin. Säännölliset visuaaliset raportit sisältävät tietoa käyttäjien iästä ja rikosnimikkeistä. Kunnalle syntyy ymmärrys ja tieto häirinnästä ilman erillisiä kyselyitä ja tutkimuksia. Luotettavan tiedon avulla kunta voi resursoida ja kohdistaa toimenpiteitä tehokkaasti varhaiseen puuttumiseen ja ennaltaehkäisyyn.

Lähtökohtaisesti turvallisuuden varmistaminen edellyttää opetuksen järjestäjältä ja kouluilta suunnitelmallista toimintakulttuurin kehittämistä, yhteisten toimintatapojen luomista sekä avointa yhteistyötä kotien ja eri yhteistyötahojen kanssa. Yksittäinen sovellus on yksi työkalu kiusaamisen torjumiseksi kouluyhteisössä. Kaikessa korostuu, että kouluilla on selkeät toimintasuunnitelmat kiusaamistapauksia varten ja että koko kouluyhteisö sitoutuu luomaan turvallisen ja kunnioittavan oppimisympäristön kaikille oppilaille sekä siellä toimiville aikuisille.

Kunnanhallitus	§ 50	13.02.2023
Kasvatus- ja opetuslautakunta	§ 49	18.04.2023
Kunnanhallitus	§ 122	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 50	22.05.2023

Toimivalta: Kunnanhallitus on lähettänyt valtuustoaloitteen kasvatuksen ja opetuksen palvelualueelle valmisteltavaksi.

Lisätietoja: Sivistysjohtaja Nina Lehtinen, puh. 050 383 9789.

Esittelijä	Sivistysjohtaja
Päätösehdotus	Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa sen loppuun käsitellyksi.
Päätös	Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Merkittiin pöytäkirjaan, että opetuspäällikkö Marianne Liimatainen oli asiantuntijana läsnä pykälän käsittelyn ajan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että opetuspäällikkö Marianne Liimatainen poistui kokouksesta klo 21:15.

Kunnanhallitus 08.05.2023 § 122

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa sen loppuun käsitellyksi.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Kunnanvaltuusto 22.05.2023 § 50
149/12.00.00/2023

Päätösehdotus	Kunnanvaltuusto hyväksyy selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa sen loppuun käsitellyksi.
Päätös	Kunnanvaltuusto hyväksyi selostusosan mukaisen lausunnon valtuustoaloitteeseen ja toteaa sen loppuun käsitellyksi.

Liitteet

Liite [31]

Valtuustoaloite Kiusaamisviikun käyttöönotto ehkäisemään välituntiväkivaltaa Lempäälän kouluissa

Lempäälän Lämpö Oy:n lainantakaus ja pääomitus (SVOP) kaukolämpöverkon rakentamiseen Saikan alueelle ja kaasulinjan siirtoon

Kunnanhallitus 08.05.2023 § 118

Valmistelija kunnanjohtaja Heidi Rämö, talousjohtaja Kari Auvinen, johdon erityisavustaja Tuulia Rinne

Lempäälän kunnalla on uusi kaava-alue Saikassa ja alueen tontinluovutukset alkavat syksyllä 2023. Lempäälän Lämpö Oy (myöh. Lempäälän Lämpö) aikoo rakentaa kaukolämpöverkkoa uudelle kaava-alueelle sekä kaukolämmön ja kaukokylmän tuotannon. Samassa yhteydessä Saikan alueella nyt sijaitseva kaasulinja tulee siirtää kaavan osoittamalla tavalla (KV 25.11.2020 § 75, kaavanumero 2093).

Lempäälän Lämmön tarkoituksena on rahoittaa kyseinen investointikokonaisuus 20 vuoden laina-ajalle kilpailutettavalla investointilainalla, joka edellyttää kunnan omavelkaisen lainantakauksen. Osa investointikokonaisuudesta rahoitettaisiin kunnan pääomituksella eli sijoituksella Lempäälän Lämmön sijoitetun vapaan pääoman rahastoon (SVOP) sekä yhtiön omilla varoilla. Lempäälän Lämpö Oy:n hallitus on välittänyt kuntaan asiaa koskevan pyynnön 26.4.2023. Yhtiön hallitus on käsitellyt investoinnin rahoittamista ja toteaa, että investoinnin rahoitusrakenteen tulisi olla seuraava:

Investointihankkeen suunniteltu rahoitusrakenne		Rahoituksen ajankohta
Lempäälän kunnalta (omistaja) pyydetty sijoitus SVOP-rahastoon	700 000 euroa	Syyskuu 2023
Lempäälän kunnalta (omistaja) pyydetty lainantakaus kilpailutettavaan investointilainaan	1,2 miljoonaa euroa	2024
Yhtiön omat varat		
Investointihankkeen rahoitus yhteensä		2023-2025

Yhtiön kannalta esitetty rahoitusrakenne on kustannuksiltaan ennustettavin. Mikäli rahoitusrakenne koostuisi kokonaan lainarahoituksesta, vaikuttaisi se merkittävästi yhtiön rahoituskustannuksiin niitä nostaen.

Lempäälän Lämpö on täydentänyt rahoituspyyntöään ja yhtiö esittää lainantakauksen vastavakuudeksi kiinteistökiinnitystä arvioltaan noin 8 miljoonan euron taseomaisuuteen.

Lempäälän Lämmön tulevien vuosien (2023–2026) investointien vaatima lainamäärä on yhteensä ■■■ miljoonaa euroa. Kaikkia suunniteltuja investointeja koskeva lainanotto vaikuttaa yhtiön riskiin, sillä tulevien vuosien korkotasoa on vaikeasti ennustettavissa.

Nykyinen Lempäälän kunnan osakepääoma Lempäälän Lämpö Oy:ssä on 121 095,31 euroa.

Lempäälän kunnan rahoitusratkaisu

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla. Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa.

Lempäälän Lämpö Oy on Lempäälän kunnan täysin omistama kuntakonsernin tytäryhtiö. Yhtiön investointihanke toteuttaa Lempäälän kuntastrategiaa ja siinä esiin nostettua Marjamäen alueen kehittämistä. Takaussitoumuksen antaminen yhtiön kuntakehitystä edistävälle investointihankkeelle kuuluu kunnan toimialaan. Takauksen myöntämiselle ei ole tämän johdosta estettä.

Lainan takaaminen ei vaaranna kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Lainan takaamiseen ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä ja lisäksi yhtiö esittää takaukselle asianmukaista vastavakuutta, joka on kiinteistökiinnitys.

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan on lisäksi otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään. Kunnan tulee huomioida nämä valtioneuvoston päätökset myös tytäryhtiön lainan takaamiseen liittyvissä ratkaisuissa (HE 268/2014, s. 231).

Euroopan komission (2008/C 155/02) mukaan seuraavien edellytysten täyttäminen riittää osoittamaan, että yksittäinen kunnan takaus ei ole valtiontukea:

1. lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa
2. takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti (kiinteä enimmäismäärä ja rajattu voimassaoloaika)

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 118
§ 51

08.05.2023
22.05.2023

3. takaus ei kata missään vaiheessa enempää kuin 80 prosenttia lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä
4. takauksesta maksetaan markkinaperusteinen hinta

Jos jokin edellä mainituista edellytyksistä ei täyty, se ei kuitenkaan tarkoita sitä, että takaus katsottaisiin automaattisesti valtiontueksi

Lähtökohtaisesti kyseessä ei ole valtiontuki, jos kunnan takaus ei tuo etuja yhtiölle – eli jos takaus luodaan ehdoilla, jotka yksityinen toimija voisi markkinatalouden tavanomaisin ehdoin hyväksyä. Takauksesta tulee näin ollen maksaa markkinaperusteinen hinta: takausprovisio (%). Jos takauksesta maksettu hinta on vähintään yhtä korkea kuin vastaava rahoitusmarkkinoilla esiintyvä takauksen viitemaksu, takaus ei ole tukea (HE 268/2014, s. 44). Takausprovisioksi esitetään 0,7 %.

Kunnanvaltuuston takauspäätöksen jälkeen Lempäälän Lämpö kilpailuttaa investointilainan. Kilpailutuksen jälkeen kunnanhallitus merkitsee tiedoksi kilpailutetun lainan ehdot. Todettakoon, että takauspäätöksen täytäntöönpano ei ole mahdollista ilman kunnanvaltuuston takauspäätöksen lainvoimaa (KHO:2012:9).

Lempäälän kunnan talousarviossa ei ole vuodelle 2023 varattu määrärahaa SVOP-sijoitukselle. SVOP-sijoitus edellyttää lisämäärärahan myöntämistä talousarvion investointiosaan irtaimen omaisuuden hankeryhmään.

Valmistelutekstin peitetyt osat ovat salassa pidettäviä julkisuuslain 24 §:n 1. mom kohdan 17 perusteella.

Toimivalta: kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Hallintosäännön 8. luvun 8 §:n mukaan valtuusto päättää lainan ottamisesta, lainan antamisesta sekä sijoitustoimintaa koskevista yleisistä periaatteista. Talousarvion ja -suunnitelman hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista. Talousarvioon sisältyvän pitkäaikaisen lainan ottamisesta päättää talousjohtaja. Muista rahoitukseen liittyvistä asioista päättää kunnanhallitus.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää talousarviosta ja näin ollen myös talousarvioon tehtävistä muutoksista (lisämääräraha).

Lisätietoja kunnanjohtaja Heidi Rämö, heidi.ramo@lempaala.fi, 040 133 7803

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se rahoittaa Lempäälän Lämpö Oy:n investointia kaukolämpöverkon rakentamiseen Saikan alueelle ja kaasulinjan siirtoon seuraavasti:

1. kunnanvaltuusto myöntää Lempäälän Lämpö Oy:lle enintään 1,2

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 118
§ 51

08.05.2023
22.05.2023

miljoonan euron omavelkaisen takauksen 20 vuoden laina-ajalle yhtiön hakemalle investointilainalle sisältäen lainan pääoman, koron, mahdolliset viivästyskorot ja perimiskulut sekä muut lainan liitännäiskulut

2. kunnanvaltuusto hyväksyy takauksen vastavakuudeksi kiinteistökiinnityksen

3. kunnanvaltuusto päättää periä takauksesta vuosittain 0,7 % suuruisen takausprovision, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.

4. kunnanvaltuusto myöntää vuoden 2023 talousarvion investointiosaan (irtaimen omaisuuden hankeryhmä) 700 000 euron lisämäärärahan

5. kunnanvaltuusto hyväksyy, että Lempäälän kunta tekee 700 000 euron sijoituksen Lempäälän Lämpö Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP)

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kunnanvaltuuston II varapuheenjohtaja Jani Saikkonen poistui kokouksesta ennen tämän pykälän käsittelyä klo 17.39.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Lempäälän Lämpö Oy:n toimitusjohtaja Toni Laakso saapui kokoukseen ennen tämän pykälän käsittelyä klo 17.39 ja poistui kokouksesta ennen tämän pykälän päätöksentekoa klo 18.02.

Otteet

Lempäälän Lämpö Oy

Tiedoksi

talouspalvelut

Kunnanvaltuusto 22.05.2023 § 51
4/00.01.02/2023

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto rahoittaa Lempäälän Lämpö Oy:n investointia kaukolämpöverkon rakentamiseen Saikan alueelle ja kaasulinjan siirtoon seuraavasti:

1. kunnanvaltuusto myöntää Lempäälän Lämpö Oy:lle enintään 1,2 miljoonan euron omavelkaisen takauksen 20 vuoden laina-ajalle yhtiön hakemalle investointilainalle sisältäen lainan pääoman, koron, mahdolliset viivästyskorot ja perimiskulut sekä muut lainan liitännäiskulut

2. kunnanvaltuusto hyväksyy takauksen vastavakuudeksi kiinteistökiinnityksen

3. kunnanvaltuusto päättää periä takauksesta vuosittain 0,7 % suuruisen takausprovision, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.

4. kunnanvaltuusto myöntää vuoden 2023 talousarvion investointiosaan (irtaimen omaisuuden hankeryhmä) 700 000 euron lisämäärärahan

5. kunnanvaltuusto hyväksyy, että Lempäälän kunta tekee 700 000

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 118
§ 51

08.05.2023
22.05.2023

euron sijoituksen Lempäälän Lämpö Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP)

Päätös

Kunnanvaltuusto hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Otteet

Lempäälän Lämpö Oy

Tiedoksi

Talousprosessi

Kunnanhallitus § 123
Kunnanvaltuusto § 52

08.05.2023
22.05.2023

Ero luottamustoimesta / Mikko Kärki

Kunnanhallitus 08.05.2023 § 123

Mikko Kärki (KESK) anoo eroa kaikista Lempäälän kunnan luottamustoimista. Eroanomuksen syyksi Kärki toteaa henkilökohtaiset syyt.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevistä syyistä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Valtuusto myöntää eron valtuutetulle ja varavaltuutetulle.

Kuntalain 78 §:n mukaan luottamushenkilön menettäessä vaalikelpoisuutensa on sen toimielimen, jonka valittava luottamushenkilö on, todettava luottamustoimi päättyneeksi. Valtuutetun ja varavaltuutetun osalta päätöksen tekee aina valtuusto. Päätös pannaan täytäntöön heti.

Vaalilaki 93 §:n mukaan valtuutetuille valitaan varavaltuutetut siten kuin kuntalain 17 §:ssä säädetään. Jos valtuuston toimikauden aikana varavaltuutettujen määrä jää vajaaksi, kunnan keskusvaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja kuntalain 17 §:n mukaisesti. Jollei kaikkia varavaltuutetun toimia saada täytetyiksi tässä pykälässä olevien säännösten nojalla, jää varavaltuutettujen määrä vajaaksi.

Kuntalain 17§:n mukaan valtuutetuille valitaan varavaltuutettuja jokaisen kuntavaaleissa esiintyneen vaaliliiton, puolueen ja yhteislistan ensimmäisistä valitsematta jääneistä ehdokkaista sama määrä kuin valtuutettuja, kuitenkin vähintään kaksi. Yhteislistan ulkopuolella olleen valitsijayhdistyksen ehdokkaana valitulla valtuutetulla ei ole varavaltuutettua. Jos valtuutetun on todettu menettäneen vaalikelpoisuutensa, hänet on vapautettu toimestaan tai hän on kuollut, valtuuston puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi asianomaisen vaaliliiton, puolueen tai yhteislistan järjestyksessä ensimmäisen varavaltuutetun. Jos valtuustoa ei saada päätösvaltaiseksi valtuutettujen ja varavaltuutettujen esteellisyyden vuoksi, kunnan keskusvaalilautakunnan on vaalilain 93 §:n 2 momenttia noudattaen valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä tämän pykälän 1 momentin mukaisesti uusia varavaltuutettuja. Näin määrätty varavaltuutetut osallistuvat valtuuston kokoukseen niissä asioissa, joissa valtuutetut ja varavaltuutetut ovat esteellisiä.

Kunnanvaltuuston puheenjohtaja pyytää keskusvaalilautakuntaa määräämään uuden Keskustan 6. varavaltuutetun Mikko Kärjen eron astuessa voimaan.

Lisätietoja hallintojohtaja Riina Kivistö, puh. 040 133 7485

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 123
§ 52

08.05.2023
22.05.2023

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se
1. myöntää eron Mikko Kärjelle Lempäälän kunnanvaltuuston jäsenyydestä
2. kutsua viimeksi järjestettyjen kuntavaalien tuloksen perusteella
Keskustan valtuustoryhmän 1. varasijalla olevan Tuukka Liuhan
Lempäälän kunnanvaltuuston varsinaiseksi jäseneksi, jolloin Keskustan
valtuustoryhmän ensimmäiseksi varavaltuutetuksi siirtyy Marianne Niemi.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Otteet

Mikko Kärki, Tuukka Liuha, Marianne Niemi, Keskusvaalilautakunta

Kunnanvaltuusto 22.05.2023 § 52
355/00.00.01/2023

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto
1. myöntää eron Mikko Kärjelle Lempäälän kunnanvaltuuston jäsenyydestä
2. kutsuu viimeksi järjestettyjen kuntavaalien tuloksen perusteella
Keskustan valtuustoryhmän 1. varasijalla olevan Tuukka Liuhan
Lempäälän kunnanvaltuuston varsinaiseksi jäseneksi, jolloin Keskustan
valtuustoryhmän ensimmäiseksi varavaltuutetuksi siirtyy Marianne Niemi.

Päätös

Kunnanvaltuusto
1. myönsi eron Mikko Kärjelle Lempäälän kunnanvaltuuston jäsenyydestä
2. kutsui viimeksi järjestettyjen kuntavaalien tuloksen perusteella
Keskustan valtuustoryhmän 1. varasijalla olevan Tuukka Liuhan
Lempäälän kunnanvaltuuston varsinaiseksi jäseneksi, jolloin Keskustan
valtuustoryhmän ensimmäiseksi varavaltuutetuksi siirtyy Marianne Niemi.

Otteet

Mikko Kärki, Tuukka Liuha, Marianne Niemi, Keskusvaalilautakunta

Liitteet

Liite [32]

Eroilmoitus Mikko Kärki

Kunnanvaltuusto	§ 66	11.08.2021
Kunnanhallitus	§ 124	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 53	22.05.2023

Jäsenen ja varajäsenen valinta Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakuntaan

Kunnanhallitus 08.05.2023 § 124

Valmistelija Hallintojohtaja Riina Kivistö

Seudullisen joukkoliikenneviranomaisen tehtävistä vastaava Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta aloitti toimintansa 1.6.2017. Joukkoliikennelautakunnan toimikausi on kaksi vuotta. Joukkoliikennelautakunnan toimikausi päättyy 31.5.2023.

Kaudella 2021-2023 Lempäälän kunnan jäsenenä on toiminut Johanna Kalliomäki (KOK) ja hänen henkilökohtaisena varajäsenenään Pasi Huhtala (KOK).

Joukkoliikennelautakunnassa on 14 jäsentä, joista Tampereen kaupunginvaltuusto valitsee seitsemän jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen. Sopimukseen yhteisestä toimielimestä joukkoliikenteen seudullisten viranomaistehtävien hoitamisessa perustuen valitsevat Nokian, Oriveden ja Ylöjärven kaupunkien sekä Kangasalan, Lempäälän, Pirkkalan ja Vesilahden kuntien valtuustot kukin yhden jäsenen ja tälle henkilökohtaisen varajäsenen lautakuntaan.

Kuntalain 77 §:n mukaisesti toimielimeen ovat vaalikelpoisia asianomaisten kuntien vastaavaan toimielimeen vaalikelpoiset henkilöt.

Lautakunta on sellainen toimielin, johon tasa-arvolain 4 a § edellyttää valittavan vähintään 40 % miehiä ja naisia sekä jäseniksi että varajäseniksi.

Lisätietoja hallintojohtaja Riina Kivistö, puh. 040 133 7485

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se valitsee Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakuntaan yhden jäsenen ja tälle henkilökohtaisen varajäsenen 1.6.2023 alkavalle toimikaudelle.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.
Otteet	Valitut, Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Kunnanvaltuusto 22.05.2023 § 53
16/00.00.01/2021

Päätösehdotus	Kunnanvaltuusto valitsee Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakuntaan yhden jäsenen ja tälle henkilökohtaisen varajäsenen 1.6.2023 alkavalle toimikaudelle.
---------------	--

Kunnanvaltuusto

§ 66

11.08.2021

Kunnanhallitus

§ 124

08.05.2023

Kunnanvaltuusto

§ 53

22.05.2023

Päätös

Kunnanvaltuusto valitsi Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakuntaan Johanna Kalliomäen (KOK) ja tälle henkilökohtaiseksi varajäseneksi Pasi Huhtalan (KOK) 1.6.2023 alkavalle toimikaudelle.

Otteet

Valitut, Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Tiedoksi

Hallintoprosessi

Kunnanvaltuusto	§ 65	11.08.2021
Kunnanhallitus	§ 125	08.05.2023
Kunnanvaltuusto	§ 54	22.05.2023

Jäsenen ja varajäsenen valinta Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakuntaan

Kunnanhallitus 08.05.2023 § 125

Valmistelija hallintojohtaja Riina Kivistö

Ammatillisen koulutuksen yhteistoiminta-alueesta vastaava Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakunta aloitti toimintansa 1.6.2017. Elinvoima- ja osaamislautakunnan toimikausi on kaksi vuotta ja kuluva toimikausi päättyy 31.5.2023.

Elinvoima- ja osaamislautakunnassa on apulaispormestari ja 10 muuta jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Lisäksi lautakunnassa on ammatillisen koulutuksen yhteistoiminta-alueesta allekirjoitetun sopimuksen muiden sopijaosapuolten Ikaalisten, Kangasalan, Lempäälän, Nokian, Ori-veden, Pirkkalan, Vesilahden, Virtain, Ylöjärven, Pälkäneen ja Ruoveden valtuustojen yhteensä valitsemat 6 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Kaudella 2021-2023 Lempäälän kunnan jäsenenä toimi Veijo Niemi (PS) ja hänen henkilökohtaisena varajäsenenään Pekka Helminen (PS).

Kuntalain 77 §:n mukaisesti toimielimeen ovat vaalikelpoisia asianomaisten kuntien vastaavaan toimielimeen vaalikelpoiset henkilöt.

Lautakunta on sellainen toimielin, johon tasa-arvolain 4 a § edellyttää valittavan vähintään 40 % miehiä ja naisia sekä jäseniksi että varajäseniksi.

Lisätietoja hallintojohtaja Riina Kivistö, puh. 040 133 7485

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se valitsee Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakuntaan yhden jäsenen ja tälle henkilökohtaisen varajäsenen 1.6.2023 alkavalle toimikaudelle.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Kunnanvaltuusto 22.05.2023 § 54
15/00.00.01/2021

Päätösehdotus	Kunnanvaltuusto valitsee Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakuntaan yhden jäsenen ja tälle henkilökohtaisen varajäsenen 1.6.2023 alkavalle toimikaudelle.
---------------	--

Kunnanvaltuusto

§ 65

11.08.2021

Kunnanhallitus

§ 125

08.05.2023

Kunnanvaltuusto

§ 54

22.05.2023

Päätös

Kunnanvaltuusto valitsi Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakuntaan Veijo Niemen (PS) ja tälle henkilökohtaiseksi varajäseneksi Pekka Helmisen (PS) 1.6.2023 alkavalle toimikaudelle.

Otteet

Valitut, Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakunta

Tiedoksi

Hallintoprosessi

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 46, § 47, § 50**MUUTOKSENHAKUKIELTO****Muutoksenhakukielto**

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 48, § 49, § 51, § 52, § 53, § 54**KUNNALLISVALITUS §**

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valitusperusteet

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusaika ja päätöksen tiedoksisaanti

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Tiedoksiantopäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lasketa määräaikaan.

Tiedoksisaanti kaavan ja rakennusjärjestyksen hyväksymispäätöksestä

Kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan kuitenkin tulleen asianosaisen tietoon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi tietoverkossa.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle viraston aukioloaikana. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Valituksen voi toimittaa myös sähköisesti tai faksilla. Valituksen on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä, riippumatta siitä, toimitetaanko valitus postitse vai sähköisesti.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
Puhelinnumero 029 56 42210
Faksi 029 56 42269

sähköposti hameenlinna.hao@oikeus.fi

virka-aika: klo 8.00–16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi, kotikunta, postiosoite, puhelinnumero ja sähköposti, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeuden päätöksistä peritään muutoksenhakuasian vireillepanijalta tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukainen oikeudenkäyntimaksu, joka on suuruudeltaan 260 euroa. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä valittajan eduksi.